

23.01.2024р. Гр.25. Всесвітня історія. Уроки №23-24.

Тема: Практичне заняття. «Азія та Латинська Америка: протиборство демократичних сил і диктаторських режимів».

Мета: на підставі аналізу нижчеподаного матеріалу, матеріалу підручника §20 та інтернет – джерел охарактеризувати шляхи модернізації країн Азії та Латинської Америки, визначити причини встановлення диктаторських режимів.

Тип уроку: застосування знань, умінь і навичок.

Хід уроку.

I. Організаційний момент.

II. Мотивація навчальної діяльності.

-Представлення теми і завдання уроку.

III. Самостійна діяльність учнів.

«Майже кожна країна в регіоні... перебувала під владою авторитарних режимів. Попередні авторитарні режими були ліберальними й консервативними із середини 1800-х років і популістськими — з 1930-х років. ... Спрямування нового авторитаризму, або...бюрократичного авторитаризму, було предметом захоплення й інтересу для багатьох провідників латиноамериканської політики. Генерали, які приходили до влади під гаслами бюрократичного авторитаризму, стверджували, що... завдяки бюрократичному авторитаризму регіон був урятований від повного економічного й соціального колапсу». Авторитарним режимам в країнах Латинської Америки протистояв демократичний рух, ступінь розвитку якого був неоднаковий і залежав від місцевих умов. Найважливішим чинником життя латиноамериканських республік став рух за Народний фронт. В Латинській Америці він мав яскраве антифашистське й антиолігархічне забарвлення. В цьому регіоні ще не існувало місцевого монополістичного капіталу і не могло скластися фашизму європейського типу. Тут йшлося про реакційні профашистські течії та тенденції серед представників місцевої

влади, котра надихалася прикладом європейського фашизму, прагнула перейняти багато чого з його ідеології та терористичних засобів, але не була за своєю природою власне фашистською. З іншого боку, загроза фашизму в регіоні з'явилася зовні — через посилене проникнення туди держав вісі, особливо в Аргентині, Бразилії та Чилі. Воно виявлялося в економічній, зовнішньоторговій і дипломатичній експансії, в зростанні військових зв'язків, в активізації діяльності нацистської агентури, у спробах використати для цієї мети місцеві колонії німецьких переселенців. Поєднання такої діяльності з активізацією місцевих реакційних сил становило реальну небезпеку для народів регіону. Поява диктаторських режимів в Латинській Америці у міжвоєнний період мала безліч причин. До них треба віднести:

- кризи консервативно-олігархічних і реформістських форм правління,
- нестійкий, монокультурний розвиток економіки,
- масу невирішених соціальних проблем,
- економічну залежність від США та Європи,
- вплив офіцерських і католицьких угруповань,
- прагнення використати ідеї незалежності та суверенітету в особистих цілях певними політичними діячами.

Законодавча влада в країнах Латинської імперії належала здебільшого Національному конгресу, що складався з двох палат: сенату і палати депутатів. Главою держави й керівником уряду був президент, обраний загальним голосуванням. Однак парламентаризм і демократія багато в чому залишилися формальними. Будь-яке реальне поширення прав і свобод загрожувало існуванню латифундій (великих земельних володінь, що знаходилися у власності нащадків європейських колонізаторів). Влада в цих республіках належала різноманітним кланам латифундистів і набувала форми особистої влади вождя (каудильйо), який безпосередньо спирався на армію. Величезну

роль у житті латиноамериканських країн відігравала верхівка армії - генерали та офіцери, які найчастіше походили із середовища землевласницької аристократії. Армійська верхівка визначала напрям політики країни, здійснювала військові перевороти і ставила біля керма того чи того каудильйо. У Бразилії 1930 р. було створено партію Національний буржуазно-ліберальний альянс на чолі з Жетуліо Варгасом, який шляхом збройної боротьби, установив режим особистої влади та усунув із політичної арени країни «кавову» олігархію. Військово-диктаторська форма правління дала змогу новому режимові зміцнитися при владі, запобігти революційному вибуху в країні. Того ж року Ж. Варгас став президентом. Його правління тривало до 1945 р. Хоча було прийнято дві конституції, права Ж. Варгаса, що мали диктаторський характер, ними не обмежувалися. Криза уряду радикалів призвела до військового перевороту 1930 р. в Аргентині. 6 вересня армійські частини під командуванням генерала Хосе Урібуру захопили владу в країні. Колишнього президента-реформатора Іполіто Ірігойєна було арештовано й заслано. Урібуру проголосив себе тимчасовим президентом із диктаторськими повноваженнями. Було скасовано конституційні гарантії, розпущено конгрес, оголошено стан облоги. Урібуру надихався фашистськими ідеями. Завдяки тискові широких демократичних сил диктаторський режим було повалено. У лютому 1932 р. президентом Аргентини став кандидат національно-демократичної партії Агустин Хусто.

Пацифізм (від латин. *pacificus* — миротворчий) — світогляд і суспільно-політичний рух, який пропагує мир і засуджує будь-які війни й підготовку до них. 'Післявоєнний пацифізм' у Японії проявлявся по-різному. У січні 1920 р. імператор Тайсьо видав указ про відновлення миру... Потім Японія, США та Британія домовилися на Вашингтонській конференції про скорочення військово-морських сил. Але після інциденту 26 лютого 1936 р. та невдалої дестабілізуючої спроби перевороту вся надія на повернення до "нормального курсу конституційного уряду" була втрачена. Після Першої світової війни Японія відмовилася дотримуватися тогочасного міжнародного порядку. Військові були

майже безконтрольні, з опозицією не рахувалися. Імператор не перешкоджав загарбницьким планам військових. Насправді військові взяли його під свій контроль нібито для захисту від “злих радників”, чий світогляд був занадто західним і ліберальним. На початку й особливо в середині 1930-х років було багато вбивств і навіть спроб перевороту. У певному сенсі громадянська війна в Китаї не закінчилася; жодного офіційного мирного договору чи угоди ніколи не існувало. Дві китайські держави — КНР і Тайвань — пішли різними шляхами, але кожна з них і досі стверджує, що саме вона є законним урядом усього Китаю.

Посилання:

<https://naurok.com.ua/aziya-ta-latinska-amerika-protiborstvo-demokraticnih-sil-i-diktatorskih-rezhimiv-prezentaciya-287952.html>.

Дайте відповіді на запитання:(письмово)-

1. Поясніть поняття: пацифізм, латифундія, метиси, мулати.
2. Які обставини зумовили зростання впливу військових в Японії?
3. Чи можна назвати способи боротьби в Індії проти колонізаторської політики Великої Британії пацифічними?
4. Як ви поясните висловлювання журналіста М.Акіоля «Система була заснована на культі особистості ...асиміляціоністському націоналізмі... і домінуючій ролі уряду в економіці»?
5. На кого опирався диктаторський режим в Латинській Америці?
6. Які передумови були в країнах Латинської Америки для утвердження диктаторських режимів?

IV. Д/з: Повторити §§17-20. Підготуватися до тематичного оцінювання.

Тема уроку: Узагальнення. Тематичне оцінювання.

Мета уроку: узагальнити і перевірити знання, уміння й навички набуті учнями впродовж вивченої теми; удосконалити набуті вміння та навички; виховувати шанобливе ставлення до історії минулого людства.

Тип уроку: Узагальнення знань.

Хід уроку.

I. Організаційний момент.

II. Тестові завдання.

1. Яка подія увійшла в історію під назвою «рух 4 травня»?
 - А) виступи «молодих офіцерів» у Японії;
 - Б) антияпонські виступи в Китаї;
 - В) халіфатський рух;
 - Г) сіоністський рух.
2. Він називав себе «антильським Муссоліні»
 - А) Хосе Урібуру;
 - Б) Херардо Моралес;
 - В) Жетуліо Варгас;
 - Г) Педро Серда.
3. «Північний похід» - це подія...
 - А) боротьби з японською агресією;
 - Б) громадянської війни між КПК та Гомінданом;
 - В) революції 1925-1927рр.;
 - Г) Сінхайської революції.
4. Кого з лідерів національно-визвольного руху в Азії в 1920-1930-х рр. називали «велика душа»?
 - А) Махатма Ганді;
 - Б) Чан Кайші;
 - В) Сунь Ятсен;
 - Г) Реза-хан.
5. Про кого йдеться?

Випускник військової академії в Токіо. Один з лідерів Гоміндану. У 1928р. став президентом Китаю.

 - А) Сунь Ятсен;
 - Б) Генерал Танака;

В)Мустафа Кемаль;

Г)Чан Кайші.

6. Яка була політика США до Латинської Америки?

А)політика анексії;

Б)загарбницька політика;

В)політика відкритих дверей;

Г)політика доброго сусіда.

7. Установіть відповідність:

1.Індія

А) «Північний похід»,

2.Японія

Б) «Соляний похід»,

3.Китай

В) «рисові бунти»,

4.Іран

Г) декларація Бальфура,

Д) встановлення династії Пехлевідів.

1А2Б3Г4Д

1Б2В3А4Д

1Б2Г3В4А.

8. Установіть послідовність:

А. Утворено уряд «чорний кабінет» в Ірані;

Б. Проголошення Дня незалежності Індії;

В. Завершено об'єднання Китаю;

Г. Прихід до влади генерала Танака в Японії;

Д. Створення Народного фронту в Чилі;

Е. Туреччину проголошено республікою.

9. В яких країнах протікала політична діяльність цих діячів?

10. Поясніть поняття:

Латифундія –

Хунта –

Сіонізм –

Меджліс –

Мілітаризм –

Меморандум --

Посилання:

<https://www.google.com/search?q=%D1%84%D0%BE%D1%82%D0%BE>.

Джерела: Атлас, підручник Т.В.Ладиченко. Всесвітня історія (рівень стандарту), інтернет-джерела вказані в розробці уроків.